

Τίτλος:
Στάσεις, γνώσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για
τη συμπεριληπτική εκπαίδευση στην Κύπρο: Σχεδιασμός και αξιολόγηση
παρεμβατικού προγράμματος

Εισαγωγή:

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί βασική διάσταση της σύγχρονης εκπαιδευτικής πολιτικής και συνδέεται με τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών συμμετοχής και μάθησης για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα, παρά τη θεσμική κατοχύρωση της εκπαίδευσης μαθητών/μαθητριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο, η εφαρμογή της συμπερίληψης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές παιδαγωγικές και συστημικές προκλήσεις. Η παρούσα έρευνα εστιάζει στον καθοριστικό ρόλο των εκπαιδευτικών και στην ανάγκη ενίσχυσης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της αυτοπεποίθησής τους.

Σκοπός:

Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των στάσεων, γνώσεων και αντιλήψεων εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αναφορικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση μαθητών/μαθητριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και ο σχεδιασμός και η πιλοτική εφαρμογή παρεμβατικού προγράμματος για την ενίσχυση της συμπεριληπτικής πρακτικής σε σχολικό επίπεδο.

Υλικό και Μέθοδος:

Υιοθετήθηκε μικτή ερευνητική προσέγγιση, με συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων και αξιοποίηση της μεθοδολογικής τριγωνοποίησης. Στο ποσοτικό μέρος συμμετείχαν **221 εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από την Κύπρο**, ενώ στο πλαίσιο μελέτης περίπτωσης συμμετείχαν αρχικά **50 εκπαιδευτικοί Γυμνασίου της Επαρχίας Λάρνακας**. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια και ημιδομημένες συνεντεύξεις. Στο σχολείο-στόχο εφαρμόστηκε το παρεμβατικό πρόγραμμα «**Σχολεία για Όλους – Συμπερίληψη Παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Κύπρο**», το οποίο περιλάμβανε βιωματικά εργαστήρια, ενημερωτικές δράσεις και συνεργασία με επαγγελματίες του σχολικού πλαισίου.

Αποτελέσματα:

Τα ποσοτικά ευρήματα ανέδειξαν γενικά **θετικές στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στη συμπεριληπτική εκπαίδευση**, παράλληλα όμως με την αναγνώριση σημαντικών εμποδίων και δυσκολιών στην καθημερινή εφαρμογή της. Ιδιαίτερα έντονη καταγράφηκε η ανάγκη και η κινητοποίηση για συνεχή επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη. Η επιθυμία για επιπρόσθετη εκπαίδευση ήταν εμφανής, με υψηλότερη προτίμηση σε σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους, νέες τεχνολογίες και θέματα Ειδικής Αγωγής.

Η ποιοτική διερεύνηση ανέδειξε ως βασικά εμπόδια την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και υποστηρικτικών δομών, τις ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή και πόρους, καθώς και τον αυξημένο φόρτο εργασίας των εκπαιδευτικών. Η παρέμβαση στο σχολείο-στόχο ανέδειξε τη σημασία της επιμόρφωσης, της βιωματικής προσέγγισης και

της συνεργασίας για την υποστήριξη της συμπεριληπτικής κουλτούρας, αν και η μεταπαρεμβατική συλλογή δεδομένων περιορίστηκε σε 45 εκπαιδευτικούς.

Συμπεράσματα:

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση της Κύπρου αναδεικνύεται ως ένα σύνθετο και πολυεπίπεδο εγχείρημα, το οποίο δεν μπορεί να στηριχθεί αποκλειστικά στη θεσμική κατοχύρωση του δικαιώματος στη συμπερίληψη. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί εμφανίζονται θετικά διακείμενοι απέναντι στη συμπερίληψη και διαθέτουν ισχυρή διάθεση επαγγελματικής ανάπτυξης, χρειάζονται όμως συστηματική επιμόρφωση, εξειδικευμένο προσωπικό, επαρκείς πόρους και οργανωτική υποστήριξη. Συνεπώς, η μετάβαση από την τυπική ένταξη στην ουσιαστική συμπερίληψη προϋποθέτει συνδυασμό αλλαγών στην εκπαιδευτική κουλτούρα, στις πρακτικές των σχολικών μονάδων και στις υποστηρικτικές δομές του εκπαιδευτικού συστήματος.

Λέξεις-κλειδιά: Συμπεριληπτική εκπαίδευση, Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, στάσεις εκπαιδευτικών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών, παρεμβατικό πρόγραμμα, Κύπρος.

Δρ. Μαρία Κ. Κυριάκου

Εκπαιδευτική Ψυχολόγος (B.A.,M.A.,Msc.,Phd)

Τηλέφωνο επικοινωνίας : 99-557940

Email: mariakyriakou83@yahoo.gr